

elő revízióval, valamint az alkalmazási irányelvek kidolgozásával elő kell segíteni az ETO egységes használatát.

/PERREULT, J.: *UBC and UDC. = International Classification*, 2. köt. 2. sz. 1975. p. 71./

(Dezső Zsigmondné)

OKTATÁS

Az NDK Központi Információs és Dokumentációs Intézete és a drezdai Műszaki Egyetem Könyvtára által szervezett információs továbbképző tanfolyamok

Az NDK Központi Információs és Dokumentációs Intézete (ZIID = Zentralinstitut für Information und Dokumentation der DDR) és a drezdai Műszaki Egyetem Könyvtára közösen szervez 1969 óta 5 napos továbbképző tanfolyamot a tájékoztató intézmények vezetői és munkatársai részére. Az első tanfolyam olyan sikeres volt, hogy a következő években meg kellett ismételni, 1974-ig 7 tanfolyamot szerveztek a vezetők, 8 tanfolyamot a beosztottak számára és 3 speciális tanfolyamot indítottak a tájékoztatás forrásismereteiről. A továbbképzésen 300 vezető és 450 könyvtári dolgozó vett eddig részt.

1. Tanfolyam könyvtárral rendelkező információs intézmények vezetői számára

A tanfolyami anyag összeállításánál abból indultak ki, hogy az információs intézmények vezetőihez könyvtárak is tartoznak, de ezek a könyvtárak a tájékoztatói munkafolyamaton belül elkülönülnek. Ezért az *információs intézmények vezetőitől a könyvtárügy bizonyos alapismereteit is elvárják*, mivel csak így tudják a hozzájuk tartozó területet szakszerűen irányítani, ellenőrizni.

A tanterv többek között az alábbiakat tartalmazza:

az NDK tudományos és általános könyvtárügyének társadalmi feladatai, szerkezete és fejlődési iránya;
információs források beszerzése;
könyvtári szolgáltatások;
képzés, továbbképzés és káderkérdések a tudományos könyvtárügyben;
számítógép használata a tudományos könyvtárakban;
szakkatalógusok létrehozása a tudományos könyvtárakban;
a záróelőadásban a tudományos és műszaki információs rendszer könyvtári kérdéseit vitatják meg.

Végül egy nagy műszaki-tudományos közkönyvtár és egy műszaki-tudományos szakkönyvtár megtekintése egészíti ki a tanfolyamot.

Az előadásokat az első években a drezdai, berlini, freibergeri és Karl-Marx-Stadt-i tudományos könyvtárak munkatársai tartották. 1973 óta a ZIID munkatársai is előadnak a tájékoztatás egyes kérdéseiről, így pl. a tájékoztatói tevékenység hatékonyságának növeléséről, a könyvtárak és információs intézmények együttműködéséről. Külön szemínáriumot rendeznek a ZIID-nek a forrásalkotás területén játszott szerepéről és szolgáltatásairól.

További előadások foglalkoznak a fordítások nyilvántartásával, a tudományos-műszaki kutatási és fejlesztési eredmények és disszertációk rendszerezésével és feltárással. *Központi téma a könyvtári folyamatok racionalizálása és gépesítése.* Két előadás is foglalkozik a könyvtárakban bevezethető számítógépi módszerrel. Külön téma a PENTAKTA mikrofilm készülékek működése, kezelése.

Ezenkívül tárgyalják az NDK-ban folyó teaurusz-munkák helyzetét és koordinálását.

2. Tanfolyam információs intézmények munkatársai számára

Ezt a tanfolyamot az információs intézmények olyan munkatársai számára rendezik, akik részben vagy teljesen könyvtári munkával foglalkoznak. Elsősorban olyan munkatársakra számítanak itt, akik *még nem vettek részt speciális könyvtári képzésben.* Képesített könyvtárosok számára ez a tanfolyam kevésbé fontos, mivel ez alatt a rövid idő alatt (5 nap) csupán a könyvtári munka minimumát tudják feltárni. A tanterv az alábbiakat tartalmazza:

bevezető előadás, amely nagyvonalakban megfelel a vezetői tanfolyam előadásának;
a kis és közepes szakkönyvtárak beszerzési munkájának racionalizálása;
egy tudományos könyvtár megtekintése;
leltározás és betűrendes katalógizálás;
információforrások módjai és formái;
információforrás létrehozása;

két műszaki-tudományos szakkönyvtár megtekintése;
tudományos könyvtárak szolgáltatásai;
a beérkező folyóiratok számbavétele és feldolgozása;
kapcsolat a könyvkereskedelemmel és a folyóírat-terjesztővel;
rendelkezések a könyvtári állomány fenntartására és megőrzésére;
reprográfiai és sokszorosítási eljárás a könyvtárakban;
a könyvtárak belső kialakítása, felszerelése és nyilvántartása.

3. Speciális információ forrásokkal kapcsolatos könyvtári munka egyes kérdéseivel foglalkozó rövid tanfolyam

A tématerv a könyvtári munka néhány problémájáról szóló bevezető után speciális információforrásokkal – szabadalmi leírásokkal, szabványokkal, ipari katalógu-

sokkal és árjegyzékekkel, egyetemek kiadványaival stb. – összefüggő könyvtári munkával foglalkozik. Az 1973. és 1974. év tapasztalatainak felhasználásával 1975. június 11–12-én kétnapos rendezvényt tartottak Berlinben, amelyen a *Találmányi és Szabadalmi Hivatal*, a *Szabványosítási, Mérésügyi és Minőségellenőrző Hivatal*, valamint a *ZIID* munkatársai tartottak előadásokat. Míg az 1973-as és 1974-es rendezvények középpontjában a könyvtári munkával összefüggő tapasztalatcsere állt, addig 1975-ben a szabványok, szabadalmak, prospektusok, kutatási és fejlesztési jelentések ésszerű használata és hatékony terjesztése volt a fő téma.

A tanfolyamok sikere azt bizonyítja, hogy a tudományos könyvtárügy és a tudományos tájékoztatás oly gyakran igényelt együttműködése a gyakorlatban kivitelezhető.

/Informatik, 22. k. 5. sz. 1975. p. 19–20./

(Vermes Mária)

A MAGYAR KÖNYVTÁROSOK EGYESÜLETE MŰSZAKI KÖNYVTÁROS SZEKCIÓ HÍREI

Az MKE *Műszaki Könyvtáros Szekciója* ez évi vidéki összejövetelét *Debrecenben*, június 17–18-án tartotta a Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtára és a Debreceni Agrártudományi Egyetem Könyvtárának vendégként.

A szakmai program keretében a *Kossuth Lajos Tudományegyetemen* (KLTE) rendezett szekcióülést VAJDA Erik: „*A termékinformációs (gyártmányismertető) dokumentumok fogalma, jelentősége, helye a szakinformációs dokumentumok között*” c. bevezetője nyitotta meg.

Az előadó „*termékinformációs dokumentumok*” elnevezés alatt főként kereskedelmi, propaganda és műszaki adatközlési céllal általában a gyártmányt előállító, vagy forgalmazó vállalatok által kiadott gyártmánykatalógusokat, prospektusokat, karbantartási és kezelési utasításokat, gépkönyveket, árjegyzékeket említette. Utalt arra, hogy ezeknek az információhordozóknak a kínálati piac áttekintése, a beszerzési-beruházási döntések előkészítése, tervezési megoldások megalapozása, a berendezések rendeltetészerű használata, vagyis a *gyártásfejlesztés*; a „konkurrens” gyártmányok és ezek útján a keresleti piac áttekintése, a termelési-értékesítési stratégia kialakítása, a korszerű termékek előállítása, vagyis a *gyártmányfejlesztés*; végül pedig az új műszaki megoldások serkentése, az alkotó *heurisztikus gondolkodás elősegítése* szempontjából – rövid élettartamuk ellenére – nagy a jelentőségük. Ennek ellenére beszerzésük, feldolgozásuk és a róluk szóló tájékoztatás országosan és helyileg is rendezetlen. Ismertette a főbb gyártmányis-

mertető-fajtákat alakjuk, beszerzési forrásaik, feldolgozási módjuk és a tájékoztatás módja szerint.

Sem a tájékoztatás, sem a feldolgozás *hagyományos módszerei nem kielégítőek*. A dokumentumok tartalmi elemeket is tartalmazó feldolgozására a referátum helyett a bibliográfiai adatok műszaki paraméterekkel való kiegészítését javasolta az előadó. Megemlékezett a gyártmányismertető bibliográfiai leírásának szabványosítási munkálatairól az NTMIR keretében és Magyarországon.

Dr. CSÜRY István, a KLTE Központi Könyvtárának igazgatója „*A vállalati irodalom NTMIR-en belüli alrendszerének keretében magyar részről (KLTE) végzett munkák összefüggése a nemzetközi, országos, ill. helyi információs rendszerekkel*” címmel tartott előadást. A könyvtár rövid bemutatása után rátért a vállalati irodalom gyűjtésével, rendszerezésével kapcsolatban 1969 óta tartó munkák ismertetésére. Mint nemzeti könyvtár, a KLTE kötelempéldányként kapja meg az egyébként nehezen hozzáférhető dokumentumokat. 1969-től rendszerezésre és katalogizálásra került a gyűjtemény, 1974-ben született a javaslat: vállalkozzék a KLTE Központi Könyvtára az NTMIR keretében a magyar kijelölt nemzeti szerv szerepének ellátására.

Az NTMIR megfelelő, dokumentumtípusra orientált alrendszerébe (nemzetközi speciális információs rendszerébe – NSIR-be) való bekapcsolódás *gazdagítja magának a KLTE Központi Könyvtárának munkáját* és egy értékes állományrészének feltártságát. Ezáltal lehetővé teszi, hogy – a nemzetközi együttműködésben való